వియ్యం తీర్చిన కయ్యం

గురుమూర్తి అంత తీవ్రంగా మాట్లాడకపోతే పద్మనాభానికి యింత యిదిగా కోపం వచ్చేదేకాదు. అవును. గురుమూర్తి మాత్రం పట్టుదలకోసం గట్టిగా వాదించవలసివచ్చింది. తీరా పోట్లాటవరకు వచ్చాక వెనక్కి తగ్గటం చిన్నతనమనిపించి మరి కొంచెం వుద్రేకంలో మాట్లాడాడు గురుమూర్తి.

పద్మనాభం తన యింటికి దక్షిణవేపున వున్న తీగ తీసివేసి గోడ కట్టించేందుకు సరిగ్గా కొలతలు తీయిస్తున్నాడు. పద్మనాభం ఖాయ పరచిన హద్దు తన స్థలంలోకి వచ్చిందంటాడు గురుమూర్తి. చిలికి చిలికి గాలివానగా మారిందన్నట్టు ఈ పేచీ పెద్దదయింది. చివరకు గోడకట్టడం ప్రారంభించేందుకు వీలులేకపోయింది.

ఈ వివాదానికి పూర్వం యిద్దరూ మాంచి దోస్తీగా వుంటుండే వారు. 'బావగారూ' అంటే 'బావగారూ!' అని పిలుచుకుంటుండేవారు. ఆడంగులు కూడా 'ఒదినా' 'ఒదినా' అనుకునేవారు. ఈ గొడవ జరిగిన తర్వాత ఆ యింటికీ, యీ ఇంటికీ మాటలు సన్నగిల్లాయి.

పద్మనాభం యీ విషయంలో ప్లీడరు సలహా తీసుకుని ముందు వ్యవహారం జరపడం మంచిదనుకున్నాడు. టౌను కెళ్ళి తన పాత ప్లీడరుతో సంప్రదించాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. అంతేకాకుండా టౌనులో తనకొడుకు రామేశం బి.యె. రెండో సంవత్సరం చదువు తున్నాడు. కొడుకునిచూసి చాలారోజులయ్యింది. ఒకమారు చూడాలని పిస్తోంది కూడా. రెండూ కలిసి వస్తాయని పద్మనాభం టౌను బయలు దేరి వెళ్ళాడు.

రామేశం యిదివరకు కాలేజీహాస్టల్లో వుండేవాడు. కాని అక్కడ అతనికి సదుపాయంగాలేదు. అందువల్ల వేరే గది తీసుకుని హోటల్లో భోజనం ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. రామేశం యీ గదిలోకి వచ్చింతర్వాత పద్మనాభం రావటం యిదే మొదటిసారి.

తండ్రి తలవనితలంపుగా వచ్చినందుకు రామేశం చాలా సంతో షించాడు. రామేశం ఒక్కడే సంతానం అవటంవల్ల తల్లిదండ్రులతణ్ని గారాబంగా చూసుకుంటున్నారు. స్నానం భోజనం అయ్యాక పిచ్చాపాటీ లోకి దిగారు. ఆ యిల్లుగలాయన గురుమూర్తికి తోడల్లుడని, ఆయన పేరు డాక్టరు శంకరం అని చెప్పాడు రామేశం. పద్మనాభం మన స్సెందుకో చివుక్కుమంది. తనొచ్చిన పని గురించి రామేశాని కింకా చెప్పలేదు. ఇంతలోనే బయటనుంచి శంకరం రామేశాన్ని వుద్దేశించి 'ఏమోయ్! రామేశం, ఎవరో బంధువు లొచ్చారల్లే వుందే' అంటూ గదిలోకి వచ్చాడు. ఒకరి కొకరికి పరిచయాలయ్యాయి. శంకరం మహా కలుపుగోలు మనిషి. ఈయిల్లు కొత్తగా కొన్నాడు. ప్రాక్టీసు బాగానే వుంది. ఇద్దరాడపిల్లలూ, ముగ్గురు మొగపిల్లలూ సంతానం. పెద్దమ్మాయి

సరోజిని యీ యేడు స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షకు వెళ్తోంది. రామేశం టేబుల్ లైటు 'ఆన్' చేసి చదువు ప్రారంభించాక పెద్దవాళ్ళిద్దరూ యివతల కొచ్చి వసారాలో కూర్చున్నారు కబుర్లకి.

చాలా విషయాలు చర్చించారు. శంకరం రామేశాన్ని బాగా పొగిడాడు. రామేశం కలివిడితనం, అలవాట్లు శంకరానికి బాగా నచ్చాయి. మరో విషయం కూడా శంకరం మనస్సుకు తెలుసు- రామేశం అన్నివిధాలా సరోజినికి నచ్చాడని, సరోజినంటే రామేశానికి నిండు ప్రేమ అని.

గురుమూర్తి విషయం వచ్చినప్పుడు పద్మనాభం నిండుకుండలా వ్యవహరించాడు. పోట్లాట గురించి ఏమాత్రం బయటపడనివ్వలేదు. గురుమూర్తికి సంతానంలేని కారణంచేత సరోజినిని తమవద్ద వుంచు కుంటామని లోగడ గురుమూర్తి దంపతులు శంకరాన్ని చాలాసార్లు అడిగారు. స్కూలుఫైనలు పూర్తయ్యాక పంపుతామని వాగ్దానంచేసిన సంగతి కూడ చెప్పాడు శంకరం.

ఇంతలో సరోజిని వసారాలోకి వచ్చింది. పదిహేను సంవత్స రాల పసిడిబొమ్మ సరోజిని. చక్కటి రూపం. కొత్తమనిషి వుండటం వల్ల తిరిగి లోపలికి పోబోయింది. శంకరం ఆమెను వెనక్కి పిలిచి 'పరవాలేదు రామ్మా మన రామేశం నాన్నగారే. మరెవరూ కాదులే' అన్నాడు. పద్మనాభం కూడ ఆమెను దగ్గరికి పిల్చాడు. ఆమె అంద చందాలు చూసి మురిసిపోయాడు. తన కోడలుగా వుండాలని కలలుగనే రూపం సరోజినిలో చూశాడు. ఆక్షణంలో ఎన్నెన్నో భావసౌధాలు కట్టాడు- గురుమూర్తి మీద వున్న కోపం ఎందువల్లో మర్చిపోయాడు. 'ఏం చదువుతున్నావమ్మా!' అని సరోజినిని పలకరించాడు. 'స్కూలు ఫైనలు చదువుతున్నానండీ' అంది సవినయంగా. సరోజిని తిరిగి యింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. పద్మనాభం ఆమె వెళ్ళినవైపే చూస్తున్నాడు. తిరిగి ఊహాపథంలోకి వెళ్ళాడు. తన కొడుకు రామేశానికి ఇరవయ్యో

సంవత్సరం రాబోతోంది మరో పదిరోజుల్లో. త్వరలో ఒక యింటివాడిని చేసి ముద్దుముచ్చట్లు చూడాలని తల్లి అప్పుడే చాలాసార్లు గుర్తుచేసింది. రామేశానికి నచ్చిన పిల్లని వాడికి చెయ్యాలి. అయితే వాడి అభిరుచులెలా వుంటాయో? సరోజినివంటి లక్ష్మిస్వరూపం గల కోడలు తన నట్టింట తిరుగుతుందా? అయితే తమ జీవితంలో అభిలషించేది యింకేమీ వుండదు. ఇలా వూహిస్తూ అప్రయత్నంగా 'సరోజిని ఏ అదృష్టవంతుల యింటి కోడలవుతుందో గదా!' అన్నాడు శంకరంతో. ఆ క్షణంలో శంకరంకూడ ఆశాసౌధాలు కట్టుతున్నాడు. రామేశం తనకన్నివిధాలా నచ్చిన యువకుడు. ఏదో వెనకాల యింత వున్నవాడు. చదువు సంధ్యలు చక్కగా అబ్బాయి. ఇంకా పైకి చదవటానికి తగిన ఉపాధి వున్నవాడు. పద్మనాభం అన్నమాటకు పరధ్యానంగా 'ఆ అదృష్టవంతులు మీరే కాకూడదా?' అన్నాడు. పద్మనాభం సంతోషంలో తగిన ప్రత్యుత్తరం యివ్వలేక నవ్వి వూరుకున్నాడు.

మరి కాసేపు మాట్లాడుకుని లోపలికి వెళ్ళిపోయారు.

మర్నాడు పద్మనాభం శంకరం యింట్లో అతిథిమర్యాదలు పొందాడు.

ప్రస్తుతానికి గురుమూర్తిమీద ఎట్టి వ్యవహారం జరపటానికి పద్మనాభానికి మనస్కరించలేదు. ఒకరోజు కొడుకుదగ్గర వుండి తిరిగి యింటికి బయలుదేరాడు. పద్మనాభం వెళ్తున్నానని చెప్పటానికి రాగా శంకరం 'త్వరలో మీ యింటిదగ్గర మిమ్మల్ని కలుసుకుంటా' నన్నాడు.

రామేశం పట్టుదలతో చదువుతున్నాడు. అసలు తెలివి తేటలున్నవాడు. సరోజిని కూడ బాగా చదువుతోంది, మంచి మార్కులు సంపాదించాలని. పరీక్షలు సక్రమంగా పూర్తయ్యాయి. రామేశం అన్ని పేపర్లు చాలా బాగా రాశాడు. గ్రూపులో ఫస్టు క్లాసు వస్తుందనే ధైర్యం పొందాడు. సరోజిని కూడ నిస్సందేహంగా పాసవుతానని నమ్ముతోంది.

రామేశానికి పరీక్ష లవటంతో టౌనులో కాలేజీ చదువు పూర్తయి నట్టే. స్వగ్రామం వెళ్ళిపోయేందుకు నిర్ణయించుకున్నాడు.

సరోజినిని వదలి వెళ్ళిపోతున్నందుకు మొదట్లో చాలా విచారించాడు రామేశం. కాని తాను కూడ తన పెత్తండ్రి గురుమూర్తి యింటికి రానున్న సంగతి సరోజిని చెప్పాక రామేశం అమితానందం పొందాడు. అందరి దగ్గర సెలవు తీసుకుని రామేశం స్వగ్రామం చేరుకున్నాడు.

రామేశానికి తన తండ్రికీ గురుమూర్తికీ జరిగిన పోట్లాట గురించి ఏమీ తెలియదు. అందువల్ల మామూలుగా గురుమూర్తిని 'మామయ్యా' అంటూ తరచు పలకరిస్తూనే వుంటున్నాడు. గురుమూర్తి కూడ కలుపుగోలు మనిషి; నెమ్మదయినవాడు. రామేశం వచ్చాక పద్మనాభంమీద వుండే కోపం దాదాపు సాంతం తగ్గిపోయింది.

ఒకసారి మాటల వరుసలో రామేశం తాను టౌనులో వున్నప్పటి వివరాలు చెప్తూ శంకరం ప్రసక్తి తెచ్చాడు. ఈ వార్త విని గురుమూర్తి బ్రహ్మానందం పొందాడు. తన ప్రయత్నాలకి అప్పుడే జయం కలిగి నట్టు భావించాడు.

మరో వారం రోజులకు శంకరం, భార్య, పిల్లలతో సహా గురుమూర్తి యింటికి వచ్చాడు. వాళ్ళు వచ్చాక పద్మనాభం, గురుమూర్తి యిళ్ళమధ్య రాక పోకలు తిరిగి సాగాయి. సరోజిని తరచువచ్చి పద్మనాభం భార్యతో కబుర్లుచెప్తూ ఉంటుంది. సరోజినితో మాట్లాడట మంటే పద్మనాభం భార్యకు మహా సంతోషం.

మంచి తిథి చూసి వుదయానే గురుమూర్తి, భార్య, శంకరం, భార్య పద్మనాభం యింటికి వచ్చారు. ఆ మాటా యీ మాటా అయ్యాక గురుమూర్తి అన్నాడు: "పద్మనాభం బావా! చల్లకొచ్చి ముంత దాయట మెందుకు, అంతా తెలిసినవాడివి. వేరే చెప్పనవసరం లేదు. నావల్ల లోగడ తప్పు జరిగితే అది మనస్సులో పెట్టుకోవద్దు. నేను మా మరదలు కూతురు సరోజిన్ని పెంచుకోవాలని, అచ్చటా ముచ్చటా

తీర్చుకోవాలని అనుకుంటున్నా. మీ చెల్లెలేమో 'మగ పిల్లవాడిని వద్దు ఆడపిల్లనే పెంచుకుందాం' అని పట్టుపట్టింది. సరే అన్నా. పిల్లకు ఈడు వచ్చిందన్న సంగతి నీకు తెలుసు. మన రామేశం కూడ మాకు కొత్త వాడు కాదు. మా ఎదుట పుట్టి పెరిగినవాడు. మా పిల్లని నీ యింటి కోడలుగా చేసుకున్నావంటే బ్రతికున్నంత కాలం మేమిద్దరం సరోజిన్ని రామేశాన్ని చూస్తూ ఆనందించే భాగ్యం కలుగుతుంది.'

పద్మనాభం హృదయంలోనించి చిరునవ్వు నవ్వాడు. 'బావా! నే నిదివరకే ఈ మాట అనుకున్నా. అయినా మగపెళ్ళివారం, మహ బెట్టుగా వుండాలి. మరో సంగతి.... అసలు వాళ్ళిద్దర్ని అడగటం ధర్మం' అంటూ 'రామేశం! ఒరేనాన్నా!' అని కొడుకుని పిల్చాడు. రామేశం రాగానే 'ఏరా! శంకరంగారి అమ్మాయిని నీకిస్తా మంటు న్నారు, ఏమంటావ్?' అని అడిగాడు. సమాధానంగా చిరునవ్వు నవ్వి వూరుకున్నాడు. ఇంతలో గురుమూర్తి భార్య సరోజనిని అక్కడకు తీసుకువచ్చింది. సరోజిని ముఖంలో మందహాసం నృత్యం చేస్తోంది. గురుమూర్తి భార్య "ఏమండోయ్ అన్నయ్యగారూ! మా పిల్లకూడా నవ్వి సమాధానం యిస్తోంది చూడండి" అంది. అందరూ ఫక్కున నవ్వుకున్నారు.

ఆచారం ప్రకారం తాంబూలాలు పుచ్చుకున్నారు.

మాఘ మాసంలో శుభలగ్నాన వివాహం జరిగింది.

రామేశం బి.యె. ప్యాసయ్యాక డాక్టరు కోర్సు చదివి పట్టా పొందాడు. స్వగ్రామంలోనే డిస్పెన్సరీ ప్రారంభించాడు.

గురుమూర్తి పెద్దవాడై పోయాడు. పద్మనాభంకూడా అదే వయస్సువాడు. సరోజిని రామేశం వాళ్ళ ఎదుటే వుంటున్నారు. అదే వారు కాంక్షించింది. గురుమూర్తిది, పద్మనాభంది యిప్పుడు ఒకే కుటుంబం. వాళ్ళ యిళ్ళ మధ్య పూర్వంవున్న తీగగూడా లేదు. రెండూ కలిసి ఒకే యిల్లుగా అయ్యాయి. రామేశానికి యిప్పుడు ఇద్దరు మగ

పిల్లలు. గురుమూర్తి అప్పుడప్పుడు అంటూ వుంటాడు వియ్యంకుడితో: "ఏం, బావా తురతురా పరుగెత్తావే, ప్లీడరు దగ్గరికి గోడకట్టాలని పట్టుపట్టి....యిప్పు డేమంటావ్.... చూడు మనవలు ఆడుకోటానికి ఎంత జాగా వుందో - గోడవుంటే పడగొట్టాలిసి వచ్చేది."

పద్మనాభం సమాధానంగా - "ఆ.... అందుకు పోయానా బావా! మా కోడల్ని, కొడుకుని చూడటానికి వెళ్ళాను గాని, కావాలంటే ఆ ప్లీడర్నడుగు. ఆయన్ని యీ సంగతి సంప్రదించానేమో.... అంత దాకా ఎందుకు మా రామేశాన్ని అడుగు మన తగాదా గురించి వాడికేమైనా చెప్పానేమోనని.... సరోజిన్ని చూశాక చల్లకని తీసుకుపోయిన ముంతని దాచేశానంటే నమ్ము బావా!" అని అంటూ వుంటాడు. *

(1956)